

Motion till riksdagen 2021/22:306

av **Jonas Andersson i Skellefteå (SD)**

Akut översyn av behandling vid tidigt debuterande könsdysfori

Förslag till riksdagsbeslut

1. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om ett uppdaterat kunskapsunderlag och behandlingsriktlinjer som omfattar barn och unga med plötsligt debuterande könsdysfori och tillkännager detta för regeringen.
2. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att omedelbart stoppa irreversibla medicinska och kirurgiska behandlingar inom könsdysforivården för personer under 25 år och tillkännager detta för regeringen.

Motivering

Antalet personer som får vård för könsdysfori med tonårsdebut har ökat kraftigt under senare år. Flickor är grovt överrepresenterade (87 %) inom gruppen. I Sverige har man sett att över hälften av tonåringarna som söker även har andra diagnoser – som självskadebeteende, autism och anorexia.

Svensk sjukvård utgår ifrån något som kallas ”könsbekräftande behandling”, där utgångspunkten är att den av barnet för tillfället upplevda könsidentiteten är den korrekta och skall bejakas. Om kroppen känns fel och man önskar förändra den så skall detta tas på allvar oavsett ålder och eventuella alternativa diagnoser. Det är alltså i princip en psykiatrisk självdiagnos från ett barn som blir gällande, och den får inte ifrågasättas. Detta trots att kunskapsunderlag saknas eller bygger på vuxna patienter.

Hormoner och pubertetsblockare skrivs ut till barn efter 2–5 besök, utan psykiatrisk utredning och utan att riskvärdering finns rörande biverkningar eller långsiktiga psykologiska effekter. Föräldrar som ifrågasätter den könsbekräftande behandlingen har ofta känt sig motarbetade, uteslutits från vården av sina egna barn, eller i vissa fall till och med anmälts som olämpliga föräldrar.

För att få genomgå ett kirurgiskt ingrepp i syfte att steriliseras måste patienten vara minst 25 år gammal. Detta rör sig om relativt små kirurgiska ingrepp. Betydligt mer

omfattande könsstympande operationer kan däremot ske lagligt i Sverige från 18 års ålder, en gräns som vissa partier vill sänka till 15 år. Detta trots att operationerna är irreversibla, och det finns många som ångrat sig efteråt.

Läget är akut och för att undvika att fler barn far illa krävs omedelbara åtgärder.

Karolinska sjukhuset i Stockholm stoppade i maj 2021 hormonbehandling av minderåriga patienter med könsdysfori. Dessa behandlingar är kontroversiella och kan innebära risker, skriver sjukhuset i nya riktlinjer.

Det behövs ett uppdaterat kunskapsunderlag och behandlingsriktlinjer som omfattar den nya patientgruppen (barn och unga med plötsligt debuterande könsdysfori). Det måste till sammanhållna psykiatriska utredningar av barn och unga med könsdysfori – byggda på vetenskap och beprövad erfarenhet. Irreversibla medicinska och kirurgiska behandlingar inom könsdysforivården ska likt bestämmelserna i steriliseringslagen endast få genomföras på personer över 25 år. Bestämmelserna i steriliseringslagen skall beaktas även vid könsdysforibehandling av personer under 25 år – oavsett om det rör kirurgi eller hormonbehandling.

Jonas Andersson i Skellefteå (SD)